

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ -
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ «ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ
ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Μάριος Δ. Δικαιάκος, Μενέλαος Α. Μενελάου, Αριάννα Πολυβίου

Οκτώβριος 2016

C4E-Rep-2016-02

Πίνακας Περιεχομένων

Σύνοψη	4
1. Το Κέντρο Επιχειρηματικότητας	5
Αποστολή.....	5
Στοχευόμενο κοινό	5
Οι Αρχές του ΚΕΠ	6
2. Ιστορικό και Υφιστάμενη Κατάσταση	7
Ιστορικό	7
Υφιστάμενη δομή και στελέχωση του ΚΕΠ.....	7
Χώροι.....	8
Σχετικές Δραστηριότητες του ΠΚ	8
Συμμετοχή του Πανεπιστημίου Κύπρου σε μηχανισμούς μετατροπής γνώσεων και ιδεών σε εμπορεύσιμα προϊόντα ή υπηρεσίες	9
Υφιστάμενη κατάσταση μέσα από τις απόψεις της πανεπιστημιακής κοινότητας	11
<i>Μεθοδολογία</i>	11
<i>Κύρια αποτελέσματα</i>	15
3. Εισηγήσεις	17
Εκπαίδευση (Education and Training)	19
Υποστήριξη και Καθοδήγηση (Support and Mentoring)	20
Έρευνα, Δικτύωση και Διασύνδεση (Research, Networking and Liaising)	22
<i>Σύντομο Επεξηγηματικό Σημείωμα:</i>	24
Στελέχωση Κέντρου Επιχειρηματικότητας.....	25
Στέγαση Κέντρου Επιχειρηματικότητας	27
Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Πλάνου ΚΕΠ.....	27

Εικόνες

Εικόνα 1 - Οργανόγραμμα ΚΕΠ	7
Εικόνα 2 - Ερωτηθέντες και έτος σπουδών.....	14
Εικόνα 3 - Προτεινόμενο Μοντέλο Λειτουργίας ΚΕΠ.....	18
Εικόνα 4 - Μοντέλο Λειτουργίας Innovation Hub	24
Εικόνα 5 - Προτεινόμενο Οργανόγραμμα ΚΕΠ	25

Πίνακες

Πίνακας 1 - Συμβούλιο Επιχειρηματικότητας και Στελέχη ΚΕΠ	7
Πίνακας 2 - Κατανομή εσόδων με βάση το IPR policy	10
Πίνακας 3 - Κατανομή ποσοστών με βάση την εγκύκλιο 4.8.....	11
Πίνακας 4 - Ολοκληρωμένες απαντήσεις ανά οντότητα του ΠΚ	12
Πίνακας 5 - Αριθμός φοιτητών ανά Τμήμα.....	13

Σύνοψη

Μια από τις πρώτες δραστηριότητες του Κέντρου Επιχειρηματικότητας (ΚΕΠ) ήταν η προσπάθεια καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης σε σχέση με την επιχειρηματικότητα στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και ο πειραματισμός με διάφορες δραστηριότητες ενίσχυσης και προώθησης της επιχειρηματικότητας. Βασικό συστατικό της προσπάθειας αυτής ήταν η καταγραφή των αντιλήψεων, απόψεων και εισηγήσεων της Πανεπιστημιακής Κοινότητας σχετικά με το ΚΕΠ και τις δράσεις του, ώστε η καταγραφή αυτή να συμβάλει στην εξειδίκευση του οράματος, της αποστολής και των δράσεων του ΚΕΠ, εντός του γενικού πλαισίου που τέθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου κατά την ίδρυση του Κέντρου. Στο πλαίσιο της προσπάθειας αυτής, διενεργήθηκε έρευνα ερωτηματολογίου προς όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα, και έρευνα ερωτηματολογίων στους συμμετέχοντες σε διάφορες δράσεις του ΚΕΠ.

Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών ήταν θετικά και ενθαρρυντικά. Η γενικότερη άποψη που καταγράφεται μέσα από τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων είναι ότι η **Επιχειρηματικότητα πρέπει να είναι ανάμεσα στις προτεραιότητες του Πανεπιστημίου** και ορθώς έχει ενσωματωθεί στους στρατηγικούς στόχους. Ωστόσο, η υφιστάμενη κατάσταση χαρακτηρίζεται από αποσπασματικότητα και ελλείψεις σε αναμενόμενες λειτουργίες στήριξης και καθοδήγησης αλλά και σύγχυση λόγω απουσίας συντονισμού, ελλιπούς εμπειρογνωμοσύνης και διασποράς αρμοδιοτήτων σχετικών με την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία, τη διαχείριση διανοητικής ιδιοκτησίας κ.α. Οι απόψεις οι οποίες καταγράφηκαν είναι αρκετά ξεκάθαρες ούτως ώστε το ΚΕΠ να μπορέσει να κατανοήσει τις προτεραιότητες που πρέπει να τεθούν αλλά και στο ποια πρέπει να είναι η αποστολή και ο ρόλος του μέσα στο Πανεπιστήμιο.

Συγκεκριμένα, μέσα από την έρευνα που διενεργήθηκε σε όλη την Πανεπιστημιακή Κοινότητα (συνολικά **852 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια** από φοιτητές, ερευνητές, διοικητικό και ακαδημαϊκό προσωπικό), προέκυψαν οι ακόλουθες ανάγκες/εισηγήσεις:

- ένταξης της επιχειρηματικότητας στη διδασκαλία και στη γενικότερη εμπειρία του ΠΚ
- γεφύρωσης της ακαδημαϊκής έρευνας και της καινοτομίας
- καλλιέργειας της επιχειρηματικής κουλτούρας στους φοιτητές
- δημιουργίας ενός προγράμματος business accelerator
- χρηματοδότησης για την ανάπτυξη πρωτότυπων
- διεξαγωγής διαγωνισμών
- ανάπτυξης σε υποδομές και σε εμπειρογνωμοσύνη
- δημιουργίας ενός κοινού χώρου συνάντησης και συνεργασίας
- θέσπισης κατάλληλου νομικού πλαισίου
- ανάπτυξη υπηρεσιών στήριξης της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας
- παροχής βοήθειας για εύρεση ομάδων

Από την έρευνα αυτή και τις μέχρι τώρα αποκομιθείσες εμπειρίες, προκύπτει ότι το ΚΕΠ πρέπει να εστιάσει σε θέματα **εκπαίδευσης, (υπό)στήριξης, καινοτομίας και δικτύωσης**. Επιπλέον αυτό που καταγράφεται έντονα στις εισηγήσεις και σχόλια είναι η άμεση ανάγκη διασαφήνισης του νομικού πλαισίου αλλά και των εσωτερικών διαδικασιών του Πανεπιστημίου σε σχέση με τη δημιουργία τεχνολογικών, νεοφυών επιχειρήσεων και αξιοποίησης της παραγόμενης γνώσης. Τέλος, με την ανάληψη της διεξαγωγής των ερευνών Global Entrepreneurship Monitoring και European Startup Monitoring, αλλά και τη συμμετοχή στο έργο Netkite, προκύπτει και η ανάγκη για τη συμμετοχή του Κέντρου σε ερευνητικές δράσεις σχετικές με την επιχειρηματικότητα.

Όλα τα πιο πάνω συνεπάγονται **επένδυση σε πόρους, τόσο ανθρώπινους όσο και υλικοτεχνικούς και την άμεση λήψη των αποφάσεων σε επίπεδο ηγεσίας για την υλοποίηση συγκεκριμένων προτάσεων.**

1. Το Κέντρο Επιχειρηματικότητας

Αποστολή

Η αποστολή του Κέντρου για την Επιχειρηματικότητα (ΚΕΠ) περιλαμβάνει τρεις διαφορετικούς πυλώνες: α) την προώθηση της κουλτούρας της Επιχειρηματικότητας σε ολόκληρη την πανεπιστημιακή κοινότητα β) τη δημιουργία και τη διαχείριση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και διασυνδέσεων για τη μεταφορά επιστημονικών καινοτομιών και νέων ιδεών στην παγκόσμια αγορά, και γ) να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός υγιούς, καινοτομικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος στην Κύπρο, το οποίο να μπορεί να αξιοποιεί τα ερευνητικά αποτελέσματα, τις υποδομές και την τεχνογνωσία του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΠΚ) για να ανταγωνίζεται με αξιώσεις στο διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον.

Βασικές αξίες

Το ΚΕΠ αντιλαμβάνεται την Επιχειρηματικότητα ως νοοτροπία, προσέγγιση επιστημονικού έργου και σύνολο δεξιοτήτων που βασίζονται στην επινοητικότητα, τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, τον διαρκή πειραματισμό και τη διακύβευση με νέες γνώσεις και καινοτόμες ιδέες, αποσκοπώντας στον μετασχηματισμό ιδεών και γνώσεων σε επιχειρηματική αξία με διεθνές αντίκρισμα. Η αξία αυτή αναμένεται να εξυπηρετεί το κοινό καλό μέσω δημιουργίας καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών από νεοφυείς αλλά και υφιστάμενες επιχειρήσεις, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς, κυβερνητικούς φορείς και εθελοντικές πρωτοβουλίες.

Στοχευόμενο κοινό

Το ΚΕΠ απευθύνεται στο σύνολο της πανεπιστημιακής κοινότητας του Πανεπιστημίου Κύπρου: φοιτητές, νέους ερευνητές, ακαδημαϊκούς, διοικητικό προσωπικό και αποφοίτους.

Μέσα από τη συμμετοχή του σε πρωτοβουλίες και τη συνεργασία του με δομές και φορείς υποστήριξης, όπως για παράδειγμα επιταχυντές, θερμοκοιτίδες νεοφυών επιχειρήσεων και ευέλικτων υποδομών για μικροκατασκευές (maker spaces), συμβάλει στην ανάπτυξη του καινοτομικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος στην Κύπρο (start-up ecosystem). Απευθύνεται σε υφιστάμενους ιδιωτικούς και δημόσιους οργανισμούς, προωθώντας την απορρόφηση των καινοτόμων αποτελεσμάτων, την αξιοποίηση της επιστημονικής τεχνογνωσίας και τη χρήση των προηγμένων ερευνητικών υποδομών του ΠΚ. Με αυτό τον τρόπο συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας.

Συνεργάζεται με τους φορείς χάραξης πολιτικής και της κυβέρνησης για την προώθηση πολιτικών που να υποστηρίζουν την έρευνα, την καινοτομία, και την επιχειρηματικότητα στην Κύπρο.

Προσκαλεί τους αποφοίτους του ΠΚ να συμμετέχουν και να συμβάλλουν στις δραστηριότητες μας.

Συνεργάζεται με τους απόδημους Κύπριους που ασχολούνται με την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, ώστε να γίνουν πρεσβευτές μας στο εξωτερικό.

Οι Αρχές του ΚΕΠ

- Επιδίωξη της Αριστείας:** Επιδιώκουμε να παρέχουμε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση, συμβουλευτική, και πρακτικών εμπειριών που μπορούν να επιταχύνουν την μετατροπή άριστων επιστημονικών αποτελεσμάτων σε προϊόντα, διαδικασίες και υπηρεσίες που μπορούν έχουν σημαντικό αντίκτυπο τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο.
- Έμφαση στη συνεργασία:** Συνεργαζόμαστε στενά με τα τμήματα, εργαστήρια και ερευνητικές ομάδες του ΠΚ, καθώς και με τους αρμόδιους εθνικούς και διεθνείς φορείς. Έχουμε καθιερώσει και προωθήσει τη διασύνδεση της κοινότητας μας με καταξιωμένους διεθνείς κόμβους καινοτομίας, επιχειρηματικότητας και επιχειρηματικών κεφαλαίων. Συμμετέχουμε σε ένα συνεχή διάλογο με την πανεπιστημιακή κοινότητα ώστε να επαναπροσδιορίζουμε συστηματικά το ρόλο και τα σχέδιά μας και να παραμείνουμε συγχρονισμένοι με το ταχέως μεταβαλλόμενο επιστημονικό, οικονομικό και κοινωνικό τοπίο.
- Υπηρεσίες δικτύωσης:** Θεωρούμε τη δικτύωση σημαντική προτεραιότητα και έχουμε προωθήσει και διευκολύνει τη δικτύωση μεταξύ της κοινότητας μας και εθνικών και διεθνών οργανισμών που διαπρέπουν στον τομέα της καινοτομίας, στη χρηματοδότηση επιχειρηματικών ιδεών, κλπ. Συνεργαζόμαστε με τους απόδημους Κύπριους εφευρέτες και επιχειρηματίες, οι οποίοι επιθυμούν να βοηθήσουν μέσα από τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους.
- Προσεκτική καθοδήγηση:** Έχουμε δημιουργήσει ένα επεκτεινόμενο δίκτυο από κορυφαίους μέντορες επιχειρηματικότητας και καινοτομίας από την Κύπρο και το εξωτερικό. Καλούμε τους αποφοίτους, τους φίλους του ΠΚ, και διακεκριμένους Κύπριους απόδημους να ενταχθούν σε αυτό το δίκτυο, να επισκεφθούν το πανεπιστήμιο, να συμμετέχουν σε εκδηλώσεις του ΚΕΠ, και να παρέχουν στους φοιτητές και νέους επιστήμονες συμβουλές, καθοδήγηση και πρόσβαση στην πολύτιμη εμπειρία και τις διασυνδέσεις τους.
- Ενθάρρυνση του Πειραματισμού:** Υιοθετούμε μια "lean start-up" φιλοσοφία στις λειτουργίες του ΚΕΠ. Ενθαρρύνουμε τα μέλη μας στο να παίρνουν ρίσκα, να δοκιμάζουν νέα προγράμματα και δραστηριότητες και να αξιολογούν τον αντίκτυπό τους. Περιμένουμε να μάθουμε από τις αποτυχίες μας. Όταν επιτύχουμε, στοχεύουμε στην καταγραφή των καλύτερων πρακτικών και τη μετατροπή τους σε βέλτιστες και αποτελεσματικές διαδικασίες.
- Ενθάρρυνση της ποικιλομορφίας:** Ενθαρρύνουμε την πολυμορφία της γνώμης και της διαφορετικότητας των ανθρώπων. Μέσα από την εκπαίδευση, την παροχή συμβουλών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων, προωθούμε διεπιστημονική συνεργασία.
- Τιμότητα και διαφάνεια:** Φιλοδοξούμε να υποστηρίξουμε τους φοιτητές, τους ερευνητές και το διδακτικό προσωπικό του ΠΚ ώστε να είναι σε θέση να μετατρέψουν τα επιστημονικά τους αποτελέσματα σε εμπορεύσιμα προϊόντα, υπηρεσίες και διαδικασίες. Σε αυτό το πλαίσιο, καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να βοηθήσουμε την πανεπιστημιακή κοινότητα να προστατεύσει και να εκμεταλλευθεί επιχειρηματικά την πνευματική της ιδιοκτησία. Έχουμε ασχοληθεί με τα θέματα που αφορούν την ενδεχόμενη συμμετοχή του πανεπιστημίου στα πνευματικά και οικονομικά (IP and equity) δικαιώματα της πανεπιστημιακής κοινότητας στα πλαίσια της διαφάνειας, του ειλικρινή διάλογου, του συναινετικού πνεύματος και σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο του πανεπιστημίου και τους εσωτερικούς κανονισμούς του.
- Υπηρεσίες στην Κύπρο και στη διεθνή κοινότητα:** Παρέχουμε ουσιαστική και συνεχή συμβολή στην ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα του επιχειρηματικού οικοσυστήματος στην Κύπρο. Προωθούμε τη χρήση προηγμένων ερευνητικών υποδομών του ΠΚ και της τεχνογνωσίας από την κυπριακή επιχειρηματική κοινότητα. Έχουμε συμμετάσχει σε εθνικές και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες χάραξης πολιτικής για την προώθηση της έρευνας, της καινοτομίας, και της επιχειρηματικότητας. Συμμετέχουμε σε δραστηριότητες εξάπλωσης της καινοτομίας και της επιχειρηματικής αριστείας στην περιοχή μας και στην Ε.Ε. Συνεισφέρουμε σε πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ενίσχυση των δικτύων συνεργασίας στον τομέα της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας μεταξύ της Κύπρου, της Ε.Ε., της Μέσης Ανατολής και της Ασίας.

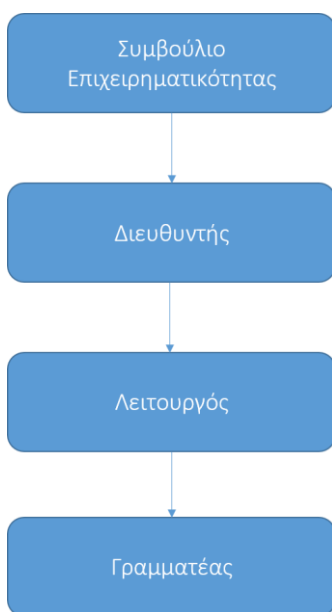
2. Ιστορικό και Υφιστάμενη Κατάσταση

Ιστορικό

Το Κέντρο Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κύπρου ιδρύθηκε περί τα μέσα του 2014 έπειτα από σχετική απόφαση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου (236^η Συνεδρία, 2/6/2014) ενώ ξεκίνησε ουσιαστικά την λειτουργία του τον Ιανουάριο του 2015.

Υφιστάμενη δομή και στελέχωση του ΚΕΠ

Το ΚΕΠ αποτελείται από το Συμβούλιο Επιχειρηματικότητας, τον Διευθυντή, ένα Λειτουργό και μια Γραμματέα. Το Εικόνα 1 παραθέτει το οργανόγραμμα του ΚΕΠ.

Εικόνα 1 - Οργανόγραμμα ΚΕΠ

Στον Πίνακα 1 αναφέρονται ονομαστικά τα στελέχη του ΚΕΠ και ο ρόλος τους.

Πίνακας 1 – Συμβούλιο Επιχειρηματικότητας και Στελέχη ΚΕΠ

Συμβούλιο Επιχειρηματικότητας	
Γιώργος Κασίνης	Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Δημόσιας Διοίκησης
Ανδρέας Σωτηρίου	Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Δημόσιας Διοίκησης
Κωνσταντίνος Δέλτας	Καθηγητής, Τμήμα Βιολογικών Επιστημών
Θεοδόσης Τρυπινιώτης	Λέκτορας, Τμήμα Φυσικής
Συμεών Χριστοδούλου	Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχ. Περιβάλλοντος
Γιώργος Έλληνας	Καθηγητής, Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλ. Υπολογιστών
Μάριος Λουκαΐδης	Διευθυντής CTC
Έλενα Τάνου	Αντιπρόεδρος TOP KINISIS

Διευθυντής
Μάριος Δικαϊάκος Καθηγητής, Τμήμα Πληροφορικής
Λειτουργός
Μενέλαος Α. Μενελάου Γραμματέας ¹
Έλενα Στυλιανού - Κουκίδη
Ειδικός επιστήμονας ²
Αριάννα Πολυβίου
Υποστήριξη πληροφοριακών συστημάτων (IT support) ²
Ανδρέας Ανδρέου

Χώροι

Το ΚΕΠ αποτελείται από τρεις γραφειακούς χώρους, μια αποθήκη καθώς και μια αίθουσα συνεδριάσεων την οποία συνδιαχειρίζεται με την ερευνητική ομάδα του ΚΟΙΟΣ. Έχουμε ήδη αποταθεί στην Επιτροπή Κτηριακής Ανάπτυξης για την παραχώρηση επιπλέον χώρων για την στέγαση του Makerspace.

Σχετικές Δραστηριότητες του ΠΚ

Διάφορα τμήματα και ερευνητικές ομάδες του ΠΚ έχουν διοργανώσει και διοργανώνουν δραστηριότητες οι οποίες σχετίζονται με την Επιχειρηματικότητα.

Για παράδειγμα το ΠΚ έχει υποστηρίξει τη διοργάνωση του διαγωνισμού επιχειρηματικότητας Cyprus Entrepreneurship competition (CyEC). Από το 2003 το CyEC, διοργανώνεται κάθε χρόνο και στοχεύει στην καλλιέργεια της επιχειρηματικής κουλτούρας των νέων επιστημόνων, ιδρυτών νεοφυών επιχειρήσεων (startup founders) και επιχειρηματιών τεχνολογίας (hi-tech entrepreneurs) ώστε να είναι σε θέση να μετατρέψουν τις ιδέες τους σε πραγματικές επιχειρηματικές ευκαιρίες.

Επίσης, μέσω του εκκολαπτηρίου επιχειρήσεων 'Διογένης' (Diogenes Business Incubator), το ΠΚ υποστήριξε τη δημιουργία επιχειρηματικής αξίας και την εμπορική εκμετάλλευση ερευνητικών αποτελεσμάτων. Η θερμοκοιτίδα 'Διογένης' είχε ως στόχο ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στη χώρα και την πρωτοποριακή τη μετατροπή της Κύπρου σε σημαντικό κέντρο Επιχειρηματικότητας της Ανατολικής Μεσογείου.

Επιπλέον, το ΠΚ υποστηρίζει την εκπαίδευση στον τομέα της επιχειρηματικότητας τόσο μέσα από το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών όσο και μέσω σεμιναρίων, εργαστήριων και εκδηλώσεων. Συγκεκριμένα, το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Δημόσιας Διοίκησης (ΔΕΔΔ) προσφέρει δευτερεύον πρόγραμμα σπουδών στην Επιχειρηματικότητα. Το πρόγραμμα απευθύνεται κυρίως σε φοιτητές που ακολουθούν σπουδές σε τεχνικές ή θετικές επιστήμες (Πολυτεχνικούς κλάδους, Πληροφορική, Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά/Στατιστική), είναι όμως ανοικτό σε φοιτητές όλων των τμημάτων. Το δευτερεύον πρόγραμμα στην Επιχειρηματικότητα δίνει την ευκαιρία σε φοιτητές να συμπληρώσουν τις γνώσεις τους αναφορικά με τεχνολογικές εξελίξεις, με γνώσεις επιχειρηματικής

¹ Η Γραμματέας τυπικά εργάζεται για το «Εκκολαπτήριο Επιχειρήσεων Διογένης»

² Εργάζονται ως ωρομίσθιοι μερικής απασχόλησης

αξιοποίησης τεχνολογικών και άλλων καινοτομιών, και δίνει την ευκαιρία στους φοιτητές να αποκτήσουν απαραίτητες γνώσεις που θα τους επιτρέπουν να δραστηριοποιηθούν παραγωγικά στον επιχειρηματικό στίβο (π.χ., δημιουργία νέων επιχειρήσεων) σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει υποχρεωτικά μαθήματα στη Στρατηγική Διοίκηση, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία, Προγραμματισμό και Διοίκηση Έργων, Αρχές Χρηματοοικονομικής Λογιστικής, Χρηματοοικονομική Διοίκηση Επιχειρήσεων και Διαχείριση Καινοτομιών καθώς και μια σειρά από μαθήματα επιλογής στον τομέα του Μάρκετινγκ, της Διοίκησης Επιχειρήσεων και της Λογιστικής ή Χρηματοοικονομικής. Μέχρι σήμερα, μόνο 4 φοιτητές έχουν παρακολουθήσει το δευτερεύον πρόγραμμα σπουδών στην Επιχειρηματικότητα.

Πέραν της τυπικής εκπαίδευσης σε θέματα επιχειρηματικότητας, διάφορες άλλες οντότητες του ΠΚ διοργανώνουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε με σχετική με την επιχειρηματικότητα θεματολογία, όπως για παράδειγμα το Γραφείο Σταδιοδρομίας που προσφέρει σειρά σεμιναρίων και εργαστηρίων για την ανάπτυξη επιχειρηματικών και διοικητικών ικανοτήτων, την εκδήλωση 'Σταδιοδρομία και Επιχειρηματικότητα' κλπ. Το Γραφείο Διασύνδεσης με τις Επιχειρήσεις προσπάθησε και αυτό στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος το οποίο το επιδοτούσε να ενισχύσει τους δεσμούς του Πανεπιστημίου με τον επιχειρηματικό κόσμο, μέσα από ηλεκτρονική πλατφόρμα, συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις. Το Γραφείο Διασύνδεσης βρίσκεται τώρα σε μια μεταβατική περίοδο και μελετάται η συνένωση του με το Γραφείο Σταδιοδρομίας.

Παράλληλα το ΠΚ έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά έργα και συνέδρια που αφορούν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία όπως για παράδειγμα το InnoFun και το ICEIRD. Μέσα από τη συμμετοχή του στο Ευρωπαϊκό ερευνητικό έργο InnoFun Interreg IVC, το ΠΚ είχε την ευκαιρία να διερευνήσει και να μελετήσει ανοιχτά ζητήματα καινοτομίας στην Κύπρο, καθώς και να καταγράψει τις απόψεις των τοπικών φορέων, των φορέων λήψης αποφάσεων και χάραξης πολιτικής καθώς και εμπειρογνομόνων σε θέματα καινοτομίας σχετικά με την κατάσταση της Επιχειρηματικότητας στην Κύπρο. Οι φορείς αυτοί συμμετείχαν και σε ημερίδα που διοργανώθηκε από το ΠΚ τον Ιούνιο του 2014 (Stakeholders Meeting Event) μέσα από την οποία συζητήθηκαν θέματα, προβλήματα και βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά την χρηματοδότηση της καινοτομίας στην Κύπρο. Το ΠΚ υποστήριξε επίσης τη διοργάνωση του 7^{ου} συνεδρίου Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας και Περιφερικής Ανάπτυξης (7th International Conference for Entrepreneurship, Innovation and Regional Development – ICEIRD'14) που διοργανώθηκε στην Κύπρο ενώ συμμετείχε σε αυτό και μέσω επιστημονικής εργασίας (paper).

Συμμετοχή του Πανεπιστημίου Κύπρου σε μηχανισμούς μετατροπής γνώσεων και ιδεών σε εμπορεύσιμα προϊόντα ή υπηρεσίες

Στο ΠΚ υπάρχει καταγεγραμμένη πολιτική σχετικά με τη διαχείριση της πνευματικής ιδιοκτησίας η οποία περιγράφεται αναλυτικά στην Πολιτική Διανοητικής Περιουσίας (IPR Policy UCY)³. Ταυτόχρονα λεπτομέρειες σχετικά με τις συμπληρωματικές δραστηριότητες της πανεπιστημιακής κοινότητας (π.χ. μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού, ερευνητές, ειδικοί επιστήμονες κλπ), συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και επιχειρηματικής εκμετάλλευσης και ίδρυσης εταιριών περιγράφονται και στην εγκύκλιο 4.8 του πανεπιστημίου⁴. Σημειώνεται ότι το ΠΚ προετοιμάζει πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο «Πλαισίου Αρχών και Μελέτης σε σχέση με την Ίδρυση Οργανισμών Ιδιωτικού Δικαίου» όπως επίσης και τροποποιητικούς κανονισμούς σε σχέση την

³ https://www.ucy.ac.cy/research/documents/Research/patents/IPR_Policy_UCY.pdf

⁴ http://ucyweb.ucy.ac.cy/hr/documents/NOMOTHESES_-

[_CHRISTINA/%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82_4.8_.pdf](http://ucyweb.ucy.ac.cy/hr/documents/NOMOTHESES_-CHRISTINA/%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82_4.8_.pdf)

εγκύκλιο 4.8. Τα πιο πάνω αναμένεται να ξεκαθαρίσουν και ορισμένα σημεία τα οποία προκαλούν σύγχυση στην Πανεπιστημιακή Κοινότητα.

Πνευματική ιδιοκτησία και υφιστάμενη πολιτική του Πανεπιστημίου Κύπρου

Με βάση το IPR policy

Η πολιτική του ΠΚ προβλέπει ότι ο δημιουργός καθώς και ο εργοδότης του δημιουργού είναι νόμιμοι κάτοχοι των πνευματικών δικαιωμάτων, σε περίπτωση που η δημιουργία έχει προκύψει στα πλαίσια ή υπό την αιγίδα της απασχόλησης του δημιουργού από το ΠΚ. Στην πολιτική αυτή του ΠΚ εμπίπτουν δημιουργίες όπως α) έργα τεχνικής φύσεως που προκύπτουν από τη χρήση εξειδικευμένου υλικού hardware ή software που ανήκουν στο ΠΚ, β) έργα που έχουν δημιουργηθεί με τη βοήθεια των εξειδικευμένων πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων (π.χ. ταινίες, βίντεο, φωτογραφίες, έργα πολυμέσων κλπ), γ) εφευρέσεις που έχουν ή δεν έχουν κατοχυρωθεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, (δ) καταχωρημένα και μη καταχωρημένα σχέδια, φυτικές ποικιλίες, και τοπογραφίες κλπ, (ε) έργα που ανατέθηκαν από το ΠΚ και δεν εμπίπτουν στα πιο πάνω πεδία, (στ) βάσεις δεδομένων, λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών, διδακτικό υλικό που δεν εμπίπτει στα πιο πάνω πεδία αλλά έχει επιχειρηματική αξία/προοπτική επιχειρηματικής εκμετάλλευσης, (ζ) τεχνογνωσία και πληροφορίες που σχετίζονται με τα παραπάνω.

Το ΠΚ διατηρεί το δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης όποιων αποτελεσμάτων που προκύπτουν υπό την αιγίδα του (εκτός των περιπτώσεων που έχει παραιτηθεί του δικαιώματος αυτού). Η Υπηρεσία Έρευνας και Διεθνών Σχέσεων και η Επιτροπή για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας του ΠΚ, είναι υπεύθυνες για τα διοικητικά θέματα που προκύπτουν καθώς για τη συνεργασία με τη Μονάδα Μεταφοράς Καινοτομίας, Τεχνολογίας και Γνώσης. Στην περίπτωση εμπορικής εκμετάλλευσης της δημιουργίας, η κατανομή των εσόδων ανά φορέα ορίζεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2 – Κατανομή εσόδων με βάση το IPR policy

Σύνολο καθαρών εσόδων	Δημιουργός /Εφευρέτης	ΠΚ	Ερευνητικός λογαριασμός δημιουργού/εφε- υρέτη	Υπηρεσία Έρευνας και Σχέσεων	Έρευνας Διεθνών
< 400 000 ευρώ	50%	10%	20%		20%
>400 000 ευρώ	30%	20%	30%		20%

Με βάση την εγκύκλιο 4.8

Με βάση την εγκύκλιο 4.8, οι δραστηριότητες επιχειρηματικής εκμετάλλευσης πνευματικών δικαιωμάτων αφορούν α) Συγγραφικά δικαιώματα, β) Αξιοποίηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, γ) Μετοχικά δικαιώματα τα οποία απορρέουν από τη συμμετοχή του μέλους η/και του ΠΚ σε εταιρίες που μετατρέπουν γνώσεις και ιδέες που απορρέουν άμεσα από τα αποτελέσματα της έρευνας του μέλους της ακαδημαϊκής κοινότητας σε εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες.

Για τη συμμετοχή του μέλους σε εταιρία καθώς και ίδρυση εταιρίας ή συμβουλευτικού οίκου όπως και για την ίδρυση ή συμμετοχή του ΠΚ, απαιτούνται εγκρίσεις της σχετικής συμφωνίας με την εταιρία από Πρυτανικό Συμβούλιο.

Τα πνευματικά δικαιώματα κατοχυρώνονται στις κατά περίπτωση συμφωνίες οι οποίες κατατίθενται από το μέλος στο Συμβούλιο μέσω του Πρυτανικού Συμβουλίου.

Ανήκουν αποκλειστικά στο μέλος τα πνευματικά δικαιώματα που προκύπτουν από δραστηριότητες οι οποίες είτε δεν χρησιμοποιούν την υποδομή του ΠΚ, είτε δεν σχετίζονται με την επιστημονική δραστηριότητα του. Ωστόσο το ΠΚ διατηρεί το δικαίωμα αξιοποίησης των κατά περίπτωση προϊόντων που δημιουργούνται για σκοπούς έρευνας και διδασκαλίας.

Εάν το ΠΚ δεν δηλώσει πρόθεση αξιοποίησης των πνευματικών δικαιωμάτων εντός τριών μηνών από τη γνωστοποίησή τους, αυτά ανήκουν αποκλειστικά στο μέλος. Αλλιώς το μέλος δικαιούται ποσοστό των πνευματικών δικαιωμάτων σύμφωνα με τον Πίνακα 3.

Πίνακας 3 – Κατανομή ποσοστών με βάση την εγκύκλιο 4.8

Ερευνητικός λογαριασμός μέλους	Στο μέλος ως αντιμισθία	Κεντρικά κονδύλια
30%	50%*	20%

*10% αφαιρείται για να αποδοθεί προς μεταπτυχιακούς φοιτητές/ερευνητές που εμπλέκονται στο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (το ακριβές ποσό εγκρίνεται από το Συμβούλιο έπειτα από εισήγηση της Επιτροπής Έρευνας μέσω του Πρυτανικού Συμβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη και την άποψη του μέλους).

Υφιστάμενη κατάσταση μέσα από τις απόψεις της πανεπιστημιακής κοινότητας

Στα πλαίσια της διερεύνησης των αναγκών της πανεπιστημιακής κοινότητας, πραγματοποιήθηκε και εμπειρική έρευνα μέσω ερωτηματολογίων ώστε να καταγραφούν οι απόψεις της πανεπιστημιακής κοινότητας στα θέματα Επιχειρηματικότητας. Η έρευνα κατέγραψε τις απόψεις της ακαδημαϊκής/ερευνητικής/διοικητικής κοινότητας και της φοιτητικής κοινότητας ξεχωριστά. Συγκεκριμένα αναπτύχθηκαν δυο διαφορετικά ερωτηματολόγια που απευθύνονταν το ένα στην ακαδημαϊκή/ερευνητική/διοικητική κοινότητα και το άλλο στην φοιτητική κοινότητα. Το υπόλοιπο αυτής της ενότητας παραθέτει περισσότερες λεπτομερείς σε σχέση με τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την διεξαγωγή αυτής της έρευνας και καταγράφει τα κύρια αποτελέσματα της.

Μεθοδολογία

Δείγμα & Δειγματοληπτική τεχνική

Έγινε χρήση του ηλεκτρονικού εργαλείου “Limesurvey” για την ετοιμασία των ερωτηματολογίων ενώ η αποστολή τους έγινε μέσω του λογαριασμού του ΚΕΠ στο ηλεκτρονικό εργαλείο αποστολής ταχυδρομείου και τήρησης βάσης δεδομένων «Mailchimp». Η αποστολή του 1^{ου} ερωτηματολογίου ήταν προς όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας του πανεπιστημίου και σε ορισμένα μέλη του Διοικητικού Προσωπικού. Η αποστολή του 2^{ου} ερωτηματολογίου ήταν προς όλα τα μέλη της φοιτητικής κοινότητας. Χρονικά, οι αποστολές των ερωτηματολογίων έγιναν στις 14/7/2015 προς τους ακαδημαϊκούς, ερευνητές, διοικητικούς και 16/9/2015 προς τους φοιτητές και

η συλλογή των απαντήσεων διήρκησε τρεις μήνες. Περίπου 800 άτομα της ακαδημαϊκής/ερευνητικής/διοικητικής κοινότητας και 7500 της φοιτητικής κοινότητας ενημερώθηκαν για το ερωτηματολόγιο μέσω email. Η ανταπόκριση της πρώτης ομάδας ήταν ικανοποιητική (περίπου 10% του πληθυσμού) ενώ των φοιτητών περίπου ήταν στο 7% περίπου του συνολικού πληθυσμού.

Ερευνητές – Ακαδημαϊκοί–Διοικητικό Προσωπικό

Από τα 82 ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από την πρώτη ομάδα, τα 71 ήταν ολοκληρωμένα και απαντήθηκαν από μέλη των οντοτήτων που καταγράφονται στον Πίνακα 4. Συγκεκριμένα η πλειοψηφία των απαντήσεων προήλθε από το Τμήμα της Πληροφορικής και από μέλη του Ερευνητικού Κέντρου ΚΙΟΣ. Το αυξημένο ενδιαφέρον από τα μέλη αυτών των δυο οντοτήτων συνδέεται με τη συνάφεια των ακαδημαϊκών υποβάθρων των μελών αυτών με τα θέματα της τεχνολογίας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας. Επίσης στο ερωτηματολόγιο ανταποκρίθηκε ένα σημαντικό ποσοστό μελών από τα τμήματα της σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών.

Τα άτομα που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο είναι σε θέση να απαντήσουν και να κρίνουν σχετικά με τα θέματα επιχειρηματικότητας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου μιας και ο μέσος όρος παρουσίας τους στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ήταν τα 10 χρόνια

Πίνακας 4 - Ολοκληρωμένες απαντήσεις ανά οντότητα του ΠΚ

Τμήμα/Σχολή/Πανεπιστημιακή Οντότητα	Αριθμός
N/A	24
Πληροφορικής	13
ΚΟΙΟΣ	12
Ψυχολογίας	3
Χημείας	2
Μηχανικών Μηχανολογίας και Κατασκευαστικής	2
Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος;	2
Βιολογικών Επιστημών /Κέντρο Ερευνών Μοριακής Ιατρικής	1
Οικονομικών και Διοίκησης	1
Πρόγραμμα MBA	1
Διοίκησης Επιχειρήσεων και Δημόσιας Διοίκησης	1
Οικονομικών και Διοίκησης/Διοίκησης Επιχειρήσεων	1
Research and Liaison with Business – Γραφείο Διασύνδεσης με τον Επιχειρηματικό Κόσμο	1

Φιλοσοφίας	1
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών	1
Σχολή Μηχανικής	1
Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών	1
Μαθηματικών	1
Γαλλικών και Ευρωπαϊκών Σπουδών	1

Φοιτητές

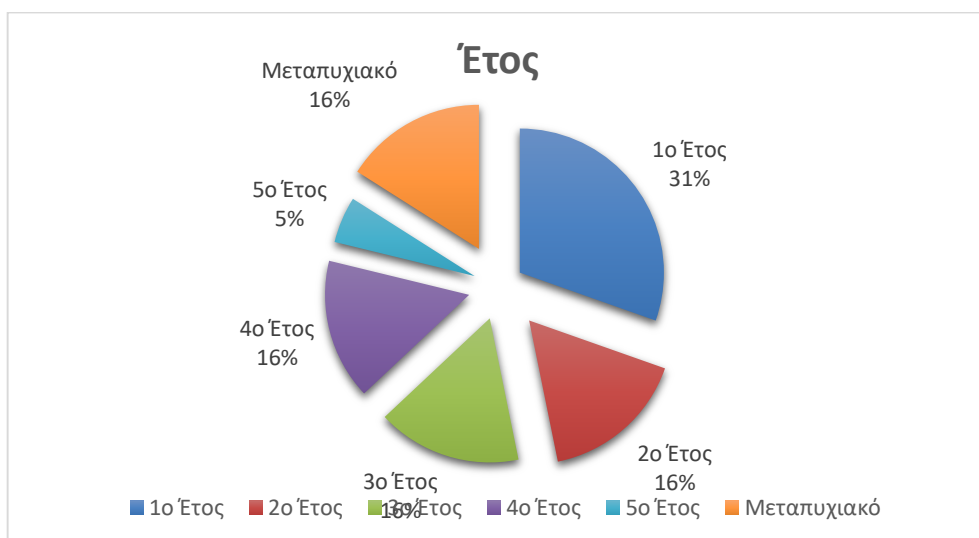
Το δεύτερο ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από 500 φοιτητές κάτι που κρίνεται πολύ ικανοποιητικό αφού ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει περίπου το 7% του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού. Στο ερωτηματολόγιο συμμετείχαν φοιτητές από όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου. Ο μεγαλύτερος αριθμός των απαντήσεων προήλθε από τα Τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Πληροφορικής, ενώ ο μικρότερος από την Αρχιτεκτονική. Αξιοσημείωτη ήταν και η σχετικά μεγάλη συμμετοχή από Τμήματα που δεν συνδέονται παραδοσιακά με την επιχειρηματικότητα, όπως π.χ. της Ψυχολογίας, των Επιστημών της Αγωγής, των Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Ο Πίνακας 5 παραθέτει τον αριθμό των φοιτητών που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο σε σχέση με το τμήμα στο οποίο ανήκουν.

Πίνακας 5 - Αριθμός φοιτητών ανά Τμήμα

Τμήμα	Αριθμός
Διοίκησης Επιχειρήσεων και Δημόσιας Διοίκησης	72
Πληροφορικής	62
Ψυχολογίας	51
Οικονομικών	50
Επιστημών της Αγωγής	36
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών	32
Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής	28
Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	24
Νομικής	23
Μηχανικών Μηχανολογίας και Κατασκευαστικής	15

Μαθηματικών και Στατιστικής	14
Αγγλικών Σπουδών	12
Γαλλικών Σπουδών και Σύγχρονων Γλωσσών	12
Χημείας	11
Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών	10
Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος	10
Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών	9
Βιολογικών Επιστημών	8
Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας	8
Ιστορίας και Αρχαιολογίας	6
Φυσικής	6
Αρχιτεκτονικής	1
Σύνολο	500

Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν φοιτητές από όλα τα έτη και επίπεδα σπουδών, γεγονός που ενισχύει την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας. Η Εικόνα 2 περιγράφει τα ποσοστά των φοιτητών που απάντησαν σε σχέση με επίπεδο σπουδών των ερωτηθέντων.

Εικόνα 2– Ερωτηθέντες και έτος σπουδών

Κύρια αποτελέσματα

Ακαδημαϊκό/Ερευνητικό/Διοικητικό Προσωπικό

Οι ακαδημαϊκοί, ερευνητές και το διοικητικό προσωπικό ενδιαφέρονται σε μεγάλο βαθμό για το θέμα της Επιχειρηματικότητας. Συγκεκριμένα στο ερώτημα κατά πόσο τους ενδιαφέρει το θέμα της Επιχειρηματικότητας, η συντριπτική πλειοψηφία απάντησε θετικά (85%) και μόνο το 15% απάντησε αρνητικά, ενώ 58% δήλωσε ότι έχει εμπλακεί σε κάποια επιχειρηματική δραστηριότητα στο ΠΚ, 18% έχει προσπαθήσει να δημιουργήσει κάποια νεοφυή επιχείρηση κατά τη διάρκεια της εργασίας του στο ΠΚ, ενώ **μόνο 23% έχει αίτημα για εγγραφή πατέντας ή έχει κάνει βήματα μεταφοράς ερευνητικών αποτελεσμάτων** από την έρευνα στην πράξη.

Η πλειοψηφία του ακαδημαϊκού/ερευνητικού/διοικητικού προσωπικού τάσσεται υπέρ της ένταξης της επιχειρηματικότητας στη διδασκαλία και στη γενικότερη εμπειρία του ΠΚ. Πιο συγκεκριμένα, η επικρατέστερη εισηγήση υποστηρίζει την ένταξη της επιχειρηματικότητας ως μάθημα του προγράμματος σπουδών, ενώ λιγότερο επικρατέστερες ήταν οι εισηγήσεις σχετικά με την ένταξη της ως μέρος των επί μέρους δραστηριοτήτων (extracurricular activities) και της εκμάθησης μέσω εμπειριών (co-curricular activities). Σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες συμφώνησαν με την δυνατότητα αντικατάστασης εργασιών μαθημάτων ή πτυχιακών εργασιών των προπτυχιακών φοιτητών, με επιχειρηματικά έργα, στην περίπτωση που το επιθυμεί ο φοιτητής και το αποδέχεται ο διδάσκοντας. Όπως προκύπτει και από τις ανοιχτού τύπου ερωτήσεις, υπάρχει η ανάγκη για γεφύρωση της ακαδημαϊκής έρευνας και της καινοτομίας. Γι' αυτό και η επιχειρηματικότητα πρέπει να γίνει μέρος της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης είτε μέσα από τα προγράμματα σπουδών, είτε μέσα από άλλες δραστηριότητες. Όπως σημείωσε και κάποιος από τους ερωτηθέντες «Δεν μπορούν όλοι να σκεφτούν τον εαυτό τους ως επιχειρηματίες (entrepreneurs) ή να γίνουν επιχειρηματίες (entrepreneurs). Παρ' όλα αυτά όλοι πρέπει να έχουν την δυνατότητα να μάθουν για την ιδέα της επιχειρηματικότητας και να έχουν ευκαιρίες να αναπτύξουν καινοτόμες ιδέες». Γι' αυτό και είναι αναγκαίο το ΠΚ να καλλιεργήσει την επιχειρηματική κουλτούρα στους φοιτητές. Η πλειοψηφία (75%) των ερωτηθέντων είναι υπέρ της **δημιουργίας ενός προγράμματος business accelerator** δεδομένου ότι ένα τέτοιο πρόγραμμα θα οργανωθεί και θα χρηματοδοτηθεί από ίδιους πόρους, ενώ το 86% της κοινότητας θα ήθελε να υπάρχει και κάποιου είδους **χρηματοδότηση για την ανάπτυξη πρωτότυπων** (π.χ. 20000-50000 ευρώ). Πέρα από την απευθείας χρηματοδότηση από το ΠΚ, οι ερωτηθέντες εισηγήθηκαν την **διεξαγωγή διαγωνισμών (boot-camps)** μέσα από τα οποία να μπορούν να αναδειχθούν οι καλύτερες επιχειρηματικές ιδέες και έργα στα οποία να προσφέρεται διασύνδεση και συνεργασία με επιχειρήσεις. Σχετικά με την υποστήριξη που χρειάζεται τόσο σε **υποδομές και όσο και σε εμπειρογνωμοσύνη** ώστε να μπορούν οι ιδέες να μετατραπούν σε πρωτότυπα, η πλειοψηφία (85%) πιστεύει ότι το Πανεπιστήμιο δεν παρέχει υποστήριξη, καταδεικνύοντας έτσι ότι υπάρχει σημαντικό περιθώριο βελτίωσης του πανεπιστημίου σε αυτό τον τομέα. Η μεγάλη πλειοψηφία των ερωτηθέντων (94%) θεωρούν ότι η **δημιουργία ενός κοινού χώρου συνάντησης και συνεργασίας** όπου άτομα από διαφορετικές ειδικότητες, επιστημονικά πεδία και υπόβαθρα, θα μπορούν να αναπτύξουν τις ιδέες τους, θα ήταν χρήσιμη. Πέρα από την ανάγκη για δημιουργία κοινού χώρου και υποδομών, υπογραμμίστηκε επίσης η ανάγκη για **θέσπιση κατάλληλου νομικού πλαισίου** που να θεσμοθετεί και να υποβοηθά τις ερευνητικές ομάδες να προχωρήσουν μεταφορά των ερευνητικών αποτελεσμάτων στη αγορά μέσω spinouts. Σύμφωνα με τους ερωτηθέντες, η ανεπαρκής θεσμοθέτηση και ασαφής τοποθέτηση της συμμετοχής του Πανεπιστημίου στη δημιουργία startups και spinouts έχει συμβάλει στο παρελθόν στην μείωση της εμπιστοσύνης από εξωτερικούς επενδυτές (venture capitalists). Επίσης, η απουσία μηχανισμών που να καθοδηγούν τους ακαδημαϊκούς και τους ερευνητές στη δημιουργία startups και spinouts καθώς και οι πεπαλαιωμένες οδηγίες σχετικά με τη δημιουργία πατέντων δυσκολεύουν και καθυστερούν την δημιουργία startups και spinouts.

Φοιτητές

Μέσα από το ερωτηματολόγιο φαίνεται ότι περισσότεροι φοιτητές δεν έχουν εμπλακεί σε κάποιου είδους επιχειρηματική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών τους (περίπου 1 στους 10 φοιτητές απάντησαν ότι έχουν εμπλακεί σε κάποιου είδους επιχειρηματική δραστηριότητα). Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δήλωσε ότι έχει συμμετέχει σε επιχειρηματική δραστηριότητα μέσα από δραστηριότητες που είναι ανεξάρτητες από το πανεπιστήμιο. Ένα μικρότερο ποσοστό δήλωσαν ότι η συμμετοχή τους προέκυψε μέσα από πρακτική άσκηση ή μαθήματα του ΠΚ, ενώ ακόμη μικρότερος ήταν ο αριθμός φοιτητών που δήλωσε ότι η εμπλοκή τους προέκυψε μέσα από σειρά διαλέξεων στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Το 33% των φοιτητών δήλωσε ότι έχει πρόσβαση σε μαθήματα επιχειρηματικότητας είτε μέσω του ΠΚ είτε διαδικτυακά, ενώ το ποσοστό των φοιτητών που έχει συμμετάσχει ενεργά σε εκδηλώσεις, διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας κλπ., είναι πολύ μικρό αφού λιγότερο από ένας στους δέκα φοιτητές δήλωσε ότι έχει συμμετέχει ενεργά σε τέτοιες εκδηλώσεις. Παρ'όλα αυτά, η πλειοψηφία των φοιτητών δήλωσε ότι θα ήθελε να υπάρχουν **υπηρεσίες στήριξης της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας**. Σε σχέση με το κατά πόσο θα ήταν ενδιαφέρουσα η συμμετοχή στο φοιτητικό όμιλο της επιχειρηματικότητας, το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών δήλωσε ότι θα είχε μέτριο ενδιαφέρον. Μέσα από τις ανοιχτού τύπου ερωτήσεις οι φοιτητές είχαν την ευκαιρία να διευκρινίσουν το είδος των υπηρεσιών που θα μπορούσαν να προσφερθούν από το ΠΚ. Συγκεκριμένα κάποιοι από τους φοιτητές τόνισαν την ανάγκη «το κέντρο να προσφέρει κάτι παραπάνω από αυτά που προσφέρονται από τα διάφορα accelerators και foundations που υπάρχουν στην Κύπρο, μιας και εκ' πείρας, τα συγκεκριμένα δεν προσφέρουν καθόλου ουσιαστικές συμβουλές και επικεντρώνονται στα μεγάλα λόγια, τον τρόπο παρουσίασης, την εμφάνιση κλπ». Άλλοι έδωσαν έμφασή στην **παροχή βοήθειας για εύρεση ομάδων** μιας και όπως τόνισε ένας από τους ερωτηθέντες «το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει εξαιρετικούς φοιτητές απλά λείπει ένας τρόπος διασύνδεσης των ενδιαφερομένων μέσα από το ίδιο το Πανεπιστήμιο».

Οι φοιτητές τόνισαν την ανάγκη για την **καλλιέργεια επιχειρηματικής κουλτούρας** και υποστήριξαν την ανάγκη για **εκπαίδευση** τους σε διάφορα θέματα επιχειρηματικότητας τονίζοντας την ανάγκη για εμβάθυνση «στην ουσία». Επίσης, υπογράμμισαν την ανάγκη για εκμάθηση τρόπων εφαρμογής και αξιοποίησης των γνώσεων που αποκτούνται μέσα από το πανεπιστήμιό. Σχετικά με τη θεματολογία των μαθημάτων που θα ήθελαν να παρακολουθήσουν στο ΠΚ, τα πιο δημοφιλή θέματα ήταν η Κριτική Σκέψη, Δημιουργικότητα και Καινοτομία και το Μάρκετινγκ ενώ λιγότερο δημοφιλή ήταν τα Επιχειρώντας στη Κίνα, Θερινό Σχολείο και Βιομηχανικός Σχεδιασμός. Επίσης οι φοιτητές εισηγήθηκαν την ένταξη μαθημάτων επιχειρηματικότητας για όλους τους κλάδους του πανεπιστημίου καθώς και την υποχρεωτική παρακολούθηση τους από τους φοιτητές. Εκτός από την εκπαίδευση τους, περίπου το 50% των φοιτητών δήλωσαν ότι θα τους ενδιέφερε η συμμετοχή σε **διαγωνισμούς, εργαστήρια επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης ιδεών στην Κύπρο και στο εξωτερικό καθώς και καλοκαιρινά, εντατικά προγράμματα επιχειρηματικότητας**.

3. Εισηγήσεις

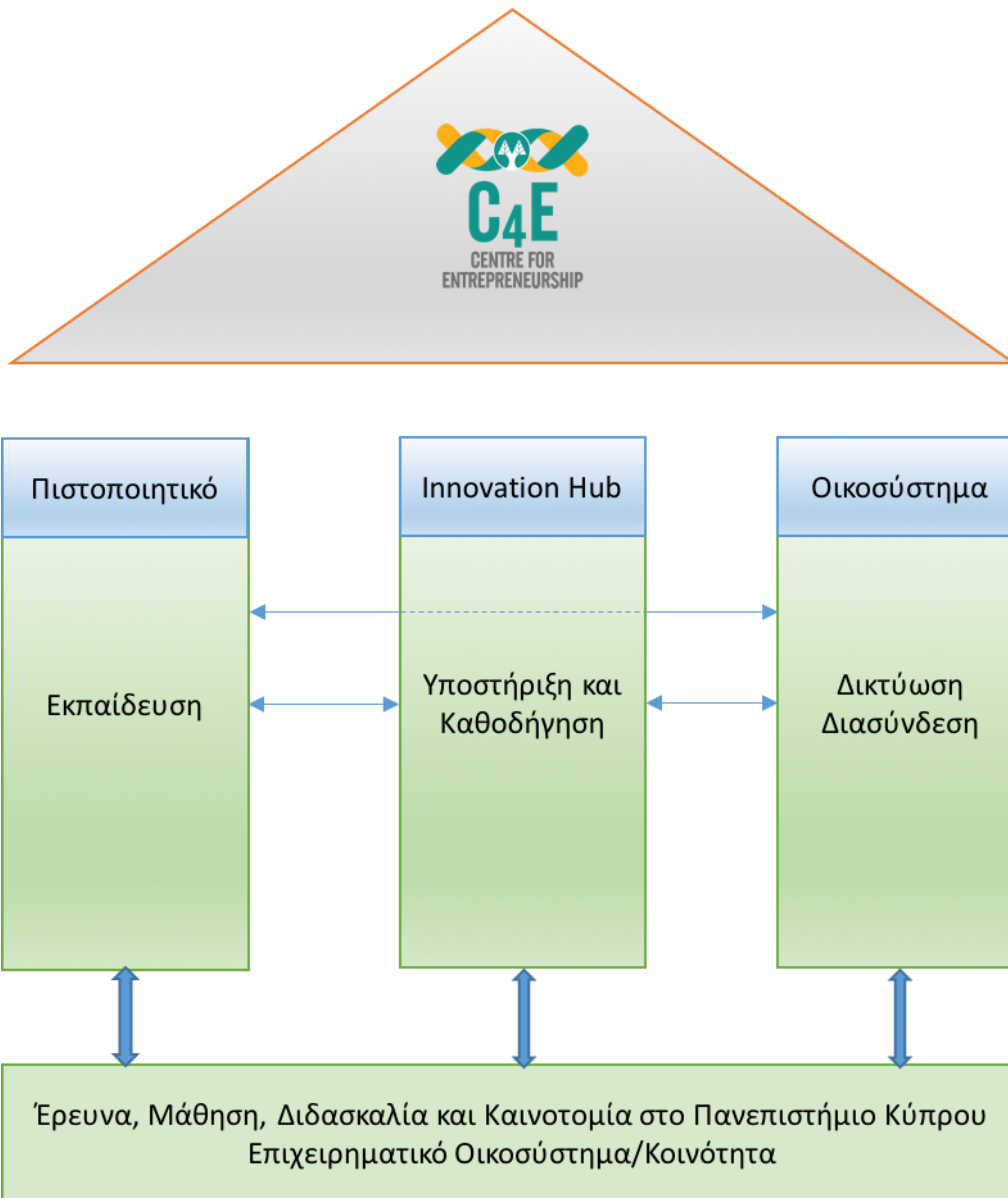
Η μελέτη της υφιστάμενης κατάστασης ανέδειξε τις ανάγκες και τα προβλήματα της πανεπιστημιακής κοινότητας σε σχέση με τις δράσεις επιχειρηματικότητας και την καλλιέργειά της επιχειρηματικής κουλτούρας στο ΠΚ. Ενώ υπάρχει ενδιαφέρον και δράσεις από πολλούς φορείς του ΠΚ σε θέματα σχετικά με την Επιχειρηματικότητα, οι δράσεις αυτές συχνά αφορούν μεμονωμένες εκδηλώσεις ή διαγωνισμούς. Ως αποτέλεσμα της απουσίας ενός ενιαίου φορέα για την Επιχειρηματικότητα στο ΠΚ και της έλλειψης μιας πιο ολοκληρωμένης στρατηγικής για την Επιχειρηματικότητα, οι δράσεις αυτές λαμβάνουν συχνά περιορισμένη ή μονόπλευρη διάχυση (π.χ. απευθύνονται μόνο σε φοιτητές πληροφορικής) προς την πανεπιστημιακή κοινότητα και έχουν περιορισμένη αποτελεσματικότητα.

Επίσης, η έλλειψη μιας ολοκληρωμένης πολιτικής του ΠΚ σε σχέση με τη διαχείριση της πνευματικής ιδιοκτησίας επιστημονικών αποτελεσμάτων καθώς και η απουσία ενός συγκεκριμένου φορέα που μπορεί να συμπεριφέρεται ως σημείο αναφοράς και να παρέχει στους ερευνητές μια ολοκληρωμένη εικόνα σε σχέση με την πολιτική του ΠΚ, στο παρόν στάδιο δυσκολεύει τη μεταφορά των ερευνητικών αποτελεσμάτων στη αγορά μέσω spinouts.

Μέσα από τη μελέτη εντοπίζεται επίσης η ανάγκη για ενίσχυση των μαθημάτων Επιχειρηματικότητας που προσφέρονται από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ΠΚ μέσα από τα προγράμματα σπουδών των τμημάτων καθώς και άλλες δραστηριότητες όπως για παράδειγμα εντατικά καλοκαιρινά μαθήματα ή καλοκαιρινά σχολεία (summer schools). Η μελέτη ανέδειξε επίσης την ανάγκη ύπαρξης ενός κοινού χώρου συνάντησης και συνεργασίας όπου άτομα από διαφορετικές ειδικότητες, επιστημονικά πεδία και υπόβαθρα, θα μπορούν να απολαμβάνουν υπηρεσίες στήριξης και καθοδήγησης για την δημιουργία και ανάπτυξη των ομάδων καθώς και την περαιτέρω ανάπτυξη επιχειρηματικών ιδεών. Αυτό εμπίπτει στην ανάγκη για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου προγράμματος στήριξης και καθοδήγησης το οποίο θα απευθύνεται σε όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα του ΠΚ, θα προσφέρει συντονισμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, συμβουλευτικές υπηρεσίες (mentoring). Τέλος είναι ξεκάθαρο το κενό που υπάρχει ανάμεσα στην έρευνα και τις επιχειρήσεις. Οι όποιες πρωτοβουλίες μέχρι σήμερα δεν απέφεραν τα αναμενόμενα.

Τα παραπάνω συμπεράσματα συγκλίνουν στην ανάγκη ενορχήστρωσης και επέκτασης των δράσεων και των υπηρεσιών που σχετίζονται με την Επιχειρηματικότητα στο ΠΚ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις διενεργηθείσες έρευνες και την εμπειρία από τους πρώτους 18 μήνες λειτουργίας του, το Συμβούλιο Επιχειρηματικότητας υποβάλλει στο Πανεπιστήμιο την ακόλουθη εισήγηση (blueprint) για την οργάνωση, λειτουργία και στέγαση του, η οποία προνοεί την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου Μοντέλου Λειτουργίας του ΚΕΠ που θα εξυπηρετεί «κάτω από μια οροφή» όλες τις ανάγκες, απαιτήσεις και προσδοκίες στα θέματα Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας.

Εικόνα 3 - Προτεινόμενο Μοντέλο Λειτουργίας ΚΕΠ

Συγκεκριμένα, οι δράσεις του ΚΕΠ θα στηριχθούν σε 3 πυλώνες:

(α) **Την Εκπαίδευση** σε θέματα Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας,

(β) την παροχή υψηλής ποιότητας **Υποστήριξης και Καθοδήγησης** μέσω του Innovation Hub σε καινοτόμες ιδέες και ερευνητικά αποτελέσματα που παράγονται στο Πανεπιστήμιο Κύπρου ούτως ώστε να φτάσουν στην παγκόσμια αγορά

(γ) την ανάπτυξη **Δικτύων** συνεργασίας με το τοπικό, περιφερειακό και παγκόσμιο οικοσύστημα επιχειρηματικότητας και καινοτομίας και την **Διασύνδεση** με τις επιχειρήσεις

Είναι σημαντικό, όλες αυτές οι δράσεις και υπηρεσίες, να στεγάζονται **κάτω από μία οντότητα του Πανεπιστημίου Κύπρου** για καλύτερο συντονισμό, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα και καλύτερη εξυπηρέτηση της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

Στην συνέχεια αναλύεται το πιο πάνω μοντέλο σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια.

Εκπαίδευση (Education and Training)

Στόχος είναι η δημιουργία συνθηκών και ευκαιριών ώστε οι φοιτητές και νέοι ερευνητές του ΠΚ να μπορούν να αποκτήσουν έμπρακτες και θεωρητικές γνώσεις σε θέματα επιχειρηματικότητας, εμπειρίες σε καινοτομικά επιχειρηματικά περιβάλλοντα και έκθεση σε διαθεματικές και διεθνείς συνεργασίες.

1. Σειρά Διαλέξεων στην Καινοτομία και την Επιχειρηματικότητα

Διοργάνωση σειράς διαλέξεων και εκδηλώσεων με τίτλο «Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα», η οποία περιλαμβάνει σεμινάρια, παρουσιάσεις, εργαστήρια και συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης για την καινοτόμο επιχειρηματικότητα.

2. Ετήσιο Φόρουμ Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας

Υλοποίηση της συμφωνίας του Πανεπιστημίου με την PwC, διοργανώνοντας το ετήσιο φόρουμ με θέματα σχετικά με την Καινοτομία και την Επιχειρηματικότητα, με προσκεκλημένους από το διεθνές επιχειρηματικό οικοσύστημα με στόχο την προαγωγή της κατάλληλης κουλτούρας και την εκπαίδευση σε κρίσιμα θέματα.

3. Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

Ήδη το ΚΕΠ προσφέρει 2 μαθήματα ελεύθερης επιλογής, το ΚΕΠ101 και το ΚΕΠ102. Οι φοιτητές που εγγράφονται στο ΚΕΠ101 μπορούν, αφού παρακολουθήσουν 12 σεμινάρια/διαλέξεις/εκδηλώσεις σε σχέση με την καινοτόμο επιχειρηματικότητα και αφού υποβάλουν σχετική αναφορά (report), να πιστωθούν 2 ECTS. Αντίστοιχα, το ΚΕΠ102, δίνει την ευκαιρία και το επιπλέον κίνητρο σε φοιτητές που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς, καλοκαιρινά προγράμματα, τοποθετήσεις πρακτικής άσκησης, ειδικά έργα (projects), να τους πιστωθούν, με την υποβολή σχετικής αναφοράς (report), 3 ECTS. Στην συνέχεια και με την ενίσχυση του ΚΕΠ με διδακτικό προσωπικό, θα είναι δυνατή η προσφορά και άλλων εξειδικευμένων μαθημάτων εξαμηνιαίας ή μικρής διάρκειας. Αρχικά, η προσφορά τέτοιων προγραμμάτων – μικρής διάρκειας – μπορεί να εξεταστεί από κοινού με συνεργαζόμενους φορείς του ΚΕΠ, στην Κύπρο και το εξωτερικό. Ήδη έγιναν σχετικές επαφές π.χ. με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών μέσω του Athens Center for Entrepreneurship and Innovation (ACEin).

4. Διαγωνισμοί Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας

Διοργάνωση ή και προώθηση διαγωνισμών ανάμεσα στην φοιτητική και ερευνητική κοινότητα. Ήδη φιλοξενήσαμε το Startup Live Cyprus, ενώ συμμετέχουμε στο Ennovation του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

5. Διατμηματικός Κατάλογος Μαθημάτων

Καταρτισμός ενός διατμηματικού καταλόγου μαθημάτων, στα οποία θα μπορούν να εγγράφονται φοιτητές άλλων Τμημάτων και αφορούν στην ευρύτερη προσέγγιση της Καινοτομίας και της Επιχειρηματικότητας, π.χ. “Κριτική Σκέψη”, “Διεθνείς Αγορές”, “Επιχειρηματικός Σχεδιασμός”, “Ηγεσία”, “Εμπορικό Δίκαιο”, “Οικονομικά του Περιβάλλοντος” κ.α. Οι φοιτητές θα κληθούν να παρακολουθήσουν μαθήματα που θα τους προσφέρουν γνώσεις στενά συνδεδεμένες με το “Επιχειρήν” και επιπλέον θα έχουν την ευκαιρία να εκτεθούν σε γνώσεις, έννοιες και πρακτικές που θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν το ευρύτερο τοπικό και διεθνές κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο ζούν και δημιουργούν.

6. Προγράμματα Ανταλλαγών και Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών

Υποστήριξη της συμμετοχής φοιτητών και ερευνητών του ΠΚ σε διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας, προγράμματα επιτάχυνσης επιχειρηματικότητας και προγράμματα διδασκαλίας καινοτόμου επιχειρηματικότητας σε κέντρα αριστείας του εξωτερικού, π.χ. στο European Innovation Academy όπου 2 φοιτητές μας συμμετείχαν σε πρόγραμμα 3 εβδομάδων. Επίσης σύντομα θα κληθούμε να υλοποιήσουμε την συμφωνία με το TUS Holding για ένα καλοκαιρινό σχολείο για Κύπριους και Κινέζους φοιτητές (και όχι μόνο).

7. Πιστοποιητικό στην Επιχειρηματικότητα

Επιστέγασμα όλων των ευκαιριών Εκπαίδευσης θα είναι η δυνατότητα απόκτησης ενός Πιστοποιητικού στην Επιχειρηματικότητα. Οι φοιτητές και άλλα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας που θα γίνονται δεκτοί στο πρόγραμμα, θα πρέπει να συμπληρώσουν τις απαιτήσεις του, οι οποίες θα περιλαμβάνουν:

- Μαθήματα/Σεμινάρια
- Πρακτική
- Παρουσίαση (Colloquium)

Το ΚΕΠ έχει ετοιμάσει ολοκληρωμένη πρόταση σε σχέση με την προσφορά του Πιστοποιητικού στην Επιχειρηματικότητα.

Υποστήριξη και Καθοδήγηση (Support and Mentoring)

Στόχος του 2ου πυλώνα λειτουργίας του ΚΕΠ είναι η ενθάρρυνση της δραστηριοποίησης μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας που επιθυμούν να αξιοποιήσουν επιχειρηματικά τα ερευνητικά τους αποτελέσματα ή τις ιδέες τους.

Για το σκοπό αυτό, το ΚΕΠ εισηγείται μέσω του Innovation Hub:

1. Αξιοποίηση αποτελεσμάτων έρευνας (IPR and Technology Transfer)

Θέσπιση διαδικασίας εντοπισμού (scouting), καταγραφής και προώθησης ιδεών και ερευνητικών αποτελεσμάτων με στόχο την μελέτη της δυνατότητας επιχειρηματικής τους αξιοποίησης και στη συνέχεια επιλογής της κατάλληλης οδού για εμπορική αξιοποίηση τους (startup, spinoff, license). Συνεργασία με Εθνικό Γραφείο Μεταφοράς Τεχνολογίας.

2. Κατάρτιση Σχεδίων αξιοποίησης αποτελεσμάτων για προγράμματα H2020 (exploitation and business plans)

Γινόμαστε συχνά δέκτες αιτημάτων για βοήθεια στην ετοιμασία προτάσεων για το Ορίζοντα 2020 σε σχέση με την Επιχειρηματική Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των έργων μέσω της ετοιμασίας σχετικών πλάνων (exploitation and business plans). Το ΚΕΠ θα μπορούσε, μέσω της κατάλληλης εκπαίδευσης του προσωπικού του, να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση.

3. Προσέλκυση και ανάπτυξη εμπειρογνωμοσύνης για:

Η εμπειρογνωμοσύνη είναι σημαντικό να αναπτυχθεί και εσωτερικά στο Πανεπιστήμιο, μέσω της εκπαίδευσης αλλά και της εμπειρίας του προσωπικού του ΚΕΠ. Ταυτόχρονα θα αναπτυχθούν δίκτυα συνεργασίας και με εξωτερικούς ειδικούς για ενίσχυση των προσφερόμενων υπηρεσιών:

- Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και πνευματικών δικαιωμάτων
- σύσταση και χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων
- συγγραφή επιχειρηματικού σχεδίου
- παροχή εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων
- προσέλκυση χρηματοδότησης για σύσταση νεοφυούς επιχείρησης
- πρόσβαση σε προηγμένες ερευνητικές υποδομές και βάσεις δεδομένων
- πρόσβαση σε ξένες αγορές και κέντρα καινοτομίας
- υποστήριξη ερευνητικών προτάσεων στο κομμάτι της επιχειρηματικής εκμετάλλευσης, συγγραφής επιχειρηματικού σχεδίου κλπ με στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προτάσεων

4. Κατάρτισμό, ανάπτυξη και διαχείριση καταλόγου Μεντόρων

Ο κατάλογος αποτελείται από άτομα με εμπειρία στις διάφορες πτυχές της ανάπτυξης επιχειρηματικών ιδεών και ερευνητικών αποτελεσμάτων. Ήδη ένας σημαντικός αριθμός μεντόρων είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα του ΚΕΠ.

5. Λειτουργία Χώρου Πρωτότυπης Κατασκευαστικής (Makerspace)

Δημιουργία Makerspace και ενός χώρου ομαδικής εργασίας και ανάπτυξης συνεργιών και συνεργασιών (common workspace). Ο εξοπλισμός έχει ήδη αγοραστεί και το Πανεπιστήμιο πρέπει να λάβει απόφαση στέγασης του ούτως ώστε να δοθεί σημαντική ώθηση στην δημιουργικότητα, στην ανάπτυξη πρωτοτύπων και τη δημιουργία συνεργειών σε διατμηματικό επίπεδο. Ήδη έχουμε προχωρήσει σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχιτεκτονικής – στα πλαίσια του μαθήματος APH220 – στην ανάθεση σε ομάδες φοιτητών του χωροταξικού σχεδιασμού του Makerspace και επιπλέον στον σχεδιασμό των κατάλληλων επίπλων και άλλου εξοπλισμού για το χώρο.

6. Research Commercialization Initiative (RCI)

Σχετικός με όλα τα πιο πάνω είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του RCI. Μετά από πρωτοβουλία σημαντικών ανθρώπων της Διασποράς και του επιχειρηματικού κόσμου της Κύπρου και της Ελλάδας, έχουμε προχωρήσει στον σχεδιασμό του RCI, το οποίο αποτελείται από:

- To Cyprus Innovation Fund (CIF)
- To Business Experts Panel (BEP)
- To Research Commercialization Symposium (ReCS)

Η υλοποίηση του RCI θα δώσει μια τεράστια δυναμική σε σχέση με όλα τα πιο πάνω σημεία (1-4) αφού ουσιαστικά πρόκειται για μια συστηματική προσπάθεια καταγραφής και ανάδειξης αποτελεσμάτων έρευνας με επενδυτική προοπτική, την συστηματική στήριξη και υποστήριξη των ομάδων, τόσο από το BEP, όσο και από το υπόλοιπο δίκτυο μεντόρων του ΚΕΠ, και μέσω του ReCS, την συστηματική παρακολούθηση της προόδου των ομάδων, της ανάδειξης νέων προτάσεων μέσω διαγωνισμού αλλά και την ανάδειξη των ερευνητικών υποδομών του Πανεπιστημίου με στόχο την ανάπτυξη της διασύνδεσης με τις επιχειρήσεις.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το RCI μπορούμε να παρουσιάσουμε μόλις συμφωνηθούν όλες οι λεπτομέρειες με τα υπόλοιπα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του έργου. Η υλοποίηση του προγραμματίζεται εντός του 2016.

Έρευνα, Δικτύωση και Διασύνδεση (Research, Networking and Liaising)

Ο 3ος πυλώνας λειτουργίας του ΚΕΠ αφορά σε όλες τις ενέργειες συμμετοχής σε δίκτυα με στόχο την δημιουργία συνεργειών, την αξιοποίηση διαθέσιμων πόρων και εμπειρογνωμοσύνης εκτός ΠΚ και την προβολή του έργου και των αποτελεσμάτων του ΚΕΠ στην Κυπριακή κοινωνία, το γεωγραφικό περίγυρο της Κύπρου και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, έχουν ήδη αναπτυχθεί σημαντικές δράσεις σε θέματα έρευνας στην επιχειρηματικότητα.

1. Σύναψη συμφωνιών με αναγνωρισμένα κέντρα επιχειρηματικότητας και καινοτομίας στην Κύπρο και το εξωτερικό.

Τα Κέντρα αυτά διαθέτουν προγράμματα επιχειρηματικής επιτάχυνσης (accelerators), προβάσεις σε επενδυτικά κεφάλαια, προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών και ερευνητών και να διοργανώνουν συστηματικά δραστηριότητες και διαγωνισμούς προώθησης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Ήδη το ΚΕΠ έχει συνάψει τέτοιες συμφωνίες με το ARCA Consortium του Πανεπιστημίου του Παλέρμο ενώ επίκειται η υπογραφή με το TUS Holdings, τον οργανισμό που διαχειρίζεται το Τεχνολογικό Πάρκο του Tsingua University στην Κίνα. Σημαντικές είναι επίσης οι συνεργασίες μας με το Institute for Creative Entrepreneurship του Πανεπιστημίου Berklee στην Βοστώνη με το οποίο υλοποιήσαμε αριθμό εκδηλώσεων και προγραμματίζουμε ήδη τις επόμενες.

2. Εκδηλώσεις σε συνεργασία με το τοπικό και περιφερειακό Επιχειρηματικό Οικοσύστημα

Προσέλκυση στο ΠΚ διαγωνισμών προώθησης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, όπως Startup Live, Startup Weekend και Hackathon και στήριξη σχετικών πρωτοβουλιών μελών του Πανεπιστημίου π.χ. Κυπριακός Διαγωνισμός

Επιχειρηματικότητας. Ενίσχυση της συνεργασίας με οργανισμούς όπως το European Innovation Academy.

3. Ερευνητικά Έργα

Ανάληψη σημαντικών ερευνητικών έργων, όπως το Global Entrepreneurship Monitor (GEM) και το European Startup Monitor. Ήδη, στα πλαίσια του GEM έχει συσταθεί Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία απαρτίζεται από εξέχουσα μέλη της οικονομικής και επιχειρηματικής κοινότητας της Κύπρου. Τα αποτελέσματα αναμένονται τον Μάρτιο 2017 και θα συμβάλουν τα μέγιστα την τοποθέτηση της Κύπρου στον παγκόσμιο χάρτη της έρευνας και ανάλυσης θεμάτων επιχειρηματικότητας.

4. Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Μέσω της συμμετοχής μας σε ευρωπαϊκά προγράμματα εξυπηρετούμε όλους τους ρόλους του ΚΕΠ, τόσο τους εκπαιδευτικούς, υποστηρικτικούς και δικτύωσης. Σημαντικό παράδειγμα, η συμμετοχή μας, ως ΔΙΟΓΕΝΗΣ, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα NETKITE, που είχε ως αποτέλεσμα την αγορά του εξοπλισμού για το makerspace, την σύναψη της συμφωνίας συνεργασίας με το ARCA και την εργοδότηση 2 συνεργατών που βοήθησαν τα μέγιστα στην υλοποίηση των σχεδιασμών του ΚΕΠ. Ήδη έχουμε συμμετάσχει σε αριθμό αιτήσεων ως εταίροι και αναμένουμε τα αποτελέσματα.

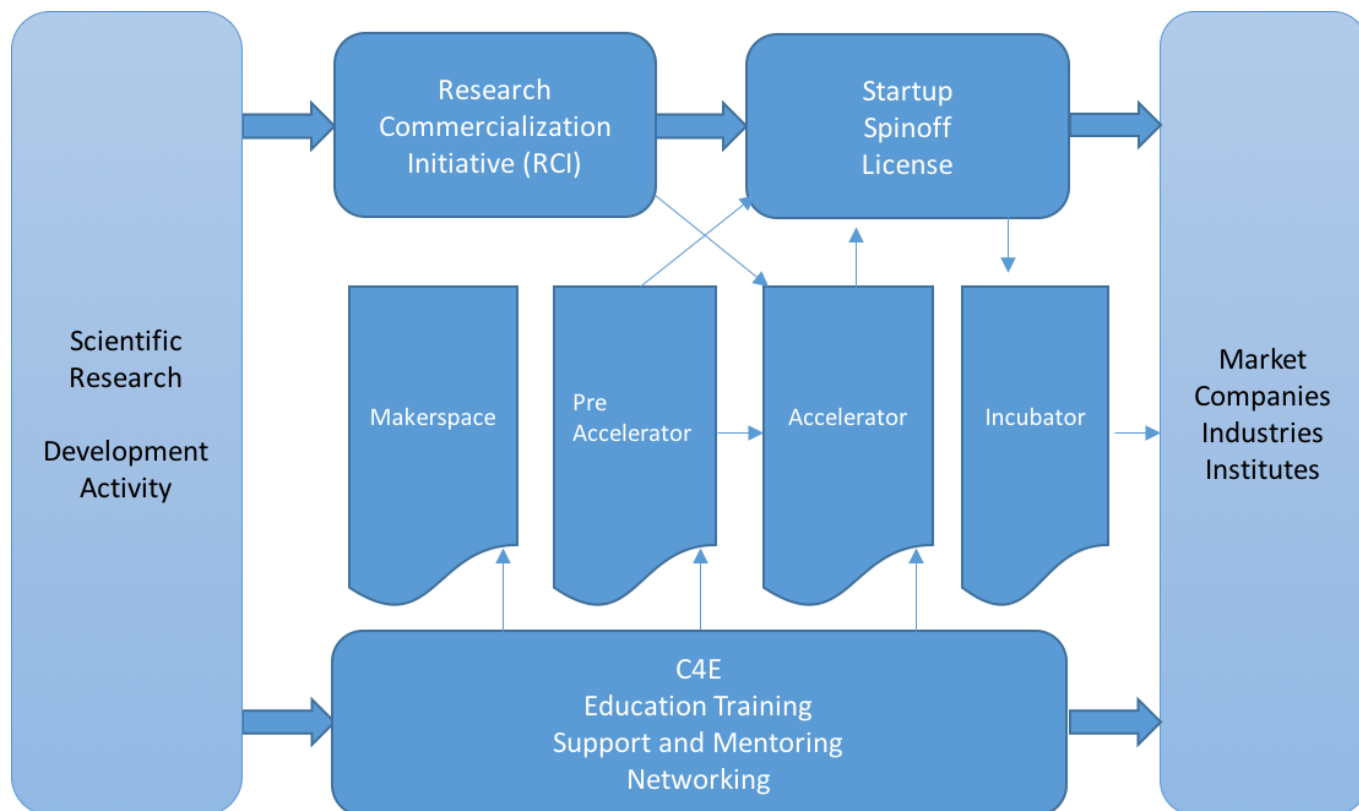
5. Διατμηματικές Συνεργασίες εντός ΠΚ

Η ανάπτυξη πολλών από των δράσεων του ΚΕΠ προϋποθέτει και την παράλληλη ανάπτυξη συνεργασιών σε Διατμηματικό αλλά και προσωπικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η συνεργασία μας με το Τμήμα Αρχιτεκτονικής για τον σχεδιασμό του Makerspace, η πρόταση συνεργασίας με το Τμήμα Νομικής για τη δημιουργία «Νομικής Κλινικής» κ.α. Σε προσωπικό επίπεδο, είναι σημαντική η γνωριμία και αλληλεπίδραση φοιτητών από διαφορετικά Τμήματα και η δημιουργία ομάδων με συμπληρωματικές γνώσεις και ικανότητες. Προς αυτή τη κατεύθυνση διοργανώσαμε εκδήλωση δικτύωσης «Speed Networking». Η προσπάθεια αυτή θα ενισχυθεί σημαντικά με την δημιουργία του Makerspace.

6. Σχέσεις Διασύνδεσης με τις επιχειρήσεις

Ανάπτυξη μηχανισμών επικοινωνίας με τις επιχειρήσεις στην Κύπρο και προώθηση τρόπων συνεργασιών τους με τα Ακαδημαϊκά Τμήματα, Ερευνητικά Κέντρα και Εργαστήρια, με στόχο την προώθηση της Έρευνας και Ανάπτυξης μέσα από τις υποδομές και τα δίκτυα του Πανεπιστημίου. Παροχή υπηρεσιών από εργαστήρια και επιστήμονες του ΠΚ, Επιστημονική έρευνα στον εργασιακό χώρο, Κωδικοποίηση

Θεμάτων έρευνας / επιστημονικών υπηρεσιών – science shop, κοινά ερευνητικά προγράμματα.

Εικόνα 4 - Μοντέλο Λειτουργίας Innovation Hub

Σύντομο Επεξηγηματικό Σημείωμα:

Scientific Research/Development Activity: Τα αποτελέσματα του ερευνητικού έργου που γίνεται στο Πανεπιστήμιο και επίσης καινοτόμες ιδέες οι οποίες δεν σχετίζονται με ερευνητικό έργο.

RCI: Η δομημένη διαδικασία μέσα από την οποία τα αποτελέσματα της έρευνας με προοπτικές εμπορικής εκμετάλλευσης θα οδηγούνται στην δημιουργία εταιρείας (startup/spinoff) ή στην εμπορική αξιοποίηση μέσω αδειοδότησης (Licensing), σύμφωνα με την Πολιτική Διαχείρισης Πνευματικής Ιδιοκτησία του Πανεπιστημίου.

Makerspace: ο χώρος όπου θα υπάρχει κατάλληλος εξοπλισμός για την δημιουργία πρωτοτύπων, ανάπτυξης ιδεών, δημιουργίας ομάδων, ομαδικής εργασίας κ.α.

Pre-Accelerator: το στάδιο όπου αποτελέσματα έρευνας ή καινοτόμες ιδέες θα αξιοποιούν τις υπηρεσίες στήριξης και καθοδήγησης του ΚΕΠ με σκοπό την περαιτέρω ωρίμανση τους.

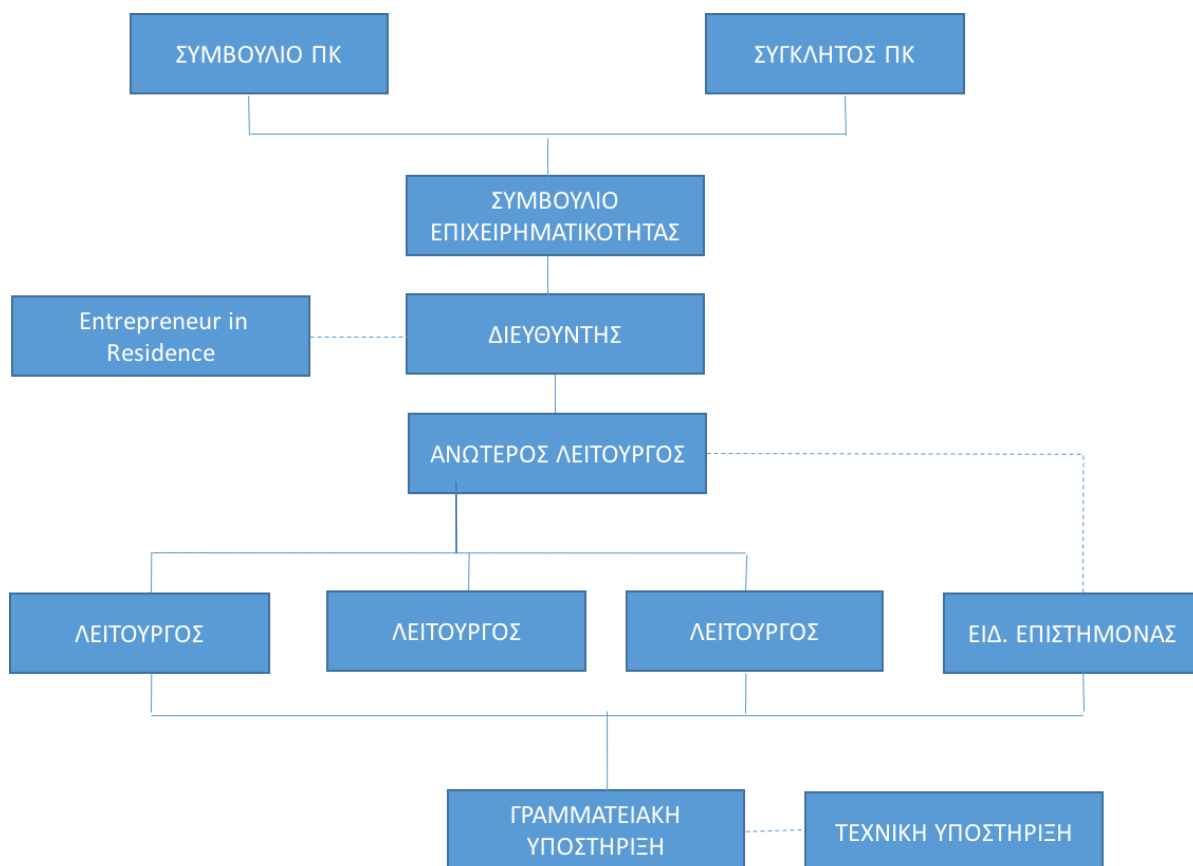
Accelerator: το στάδιο όπου, πιο ώριμες ιδέες, ερχόμενες είτε μέσα από το RCI (και άρα με χρηματοδότηση από το Cyprus Innovation Fund), είτε όχι, θα αξιοποιούν ένα πιο δομημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με στόχο την εμπορική αξιοποίηση.

Incubator: Ιδέες ή αποτελέσματα έρευνας που έχουν ήδη μετατραπεί σε εταιρείες (είτε μέσα από τη διαδικασία του RCI είτε εκτός) και φιλοξενούνται σε χώρο εντός του Πανεπιστημίου σύμφωνα με τη σχετική Πολιτική του Πανεπιστημίου.

Στελέχωση Κέντρου Επιχειρηματικότητας

Για την υλοποίηση των πιο πάνω απαιτείται η κατάλληλη στελέχωση του ΚΕΠ και η δημιουργία οργανογράμματος με συγκεκριμένα καθήκοντα και ρόλους για κάθε θέση.

Εικόνα 5 - Προτεινόμενο Οργανόγραμμα ΚΕΠ

Διευθυντής: Ακαδημαϊκός ο οποίος ηγείται και συντονίζει τις προσπάθειες του ΚΕΠ. Είναι γενικός υπεύθυνος των δραστηριοτήτων και υπεύθυνος για την υλοποίηση των αποφάσεων του ΣΕ. Αποτελεί τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στο Κέντρο και τις υπόλοιπες οντότητες του ΠΚ αλλά και ανάμεσα στο Κέντρο και τον επιχειρηματικό κόσμο. Διατηρεί την θέση του σε Ακαδημαϊκό Τμήμα και η ενασχόληση του με το ΚΕΠ είναι συμπληρωματική των υπολοίπων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του.

Ανώτερος Λειτουργός: Συντονίζει και μεριμνά για την ομαλή διεκπεραίωση όλων των λειτουργιών και δραστηριοτήτων του ΚΕΠ σε καθημερινή βάση. Ουσιαστικά λειτουργεί ως COO (Chief Operations Officer) του ΚΕΠ, ενημερώνει και διαβουλεύεται με τον Διευθυντή για τα τρέχοντα ζητήματα. Παρακάθεται στις συνεδριάσεις του ΣΕ (χωρίς δικαίωμα ψήφου). Επιπλέον, αναπτύσσει εμπειρογνωμοσύνη για:

- Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και πνευματικών δικαιωμάτων
- σύσταση και χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων
- συγγραφή επιχειρηματικού σχεδίου
- παροχή εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων
- προσέλκυση χρηματοδότησης για σύσταση νεοφυούς επιχείρησης

- πρόσβαση σε προηγμένες ερευνητικές υποδομές και βάσεις δεδομένων
- πρόσβαση σε ξένες αγορές και κέντρα καινοτομίας
- υποστήριξη ερευνητικών προτάσεων στο κομμάτι της επιχειρηματικής εκμετάλλευσης, συγγραφής επιχειρηματικού σχεδίου κλπ με στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προτάσεων

Λειτουργός Επιχειρηματικότητας: Υπεύθυνος για τον 1ο πυλώνα λειτουργίας του ΚΕΠ, Εκπαίδευση (Education and Training).

Λειτουργός Επιχειρηματικότητας: Υπεύθυνος για τον 2ο πυλώνα λειτουργίας του ΚΕΠ, Στήριξη και Καθοδήγηση

Λειτουργός Επιχειρηματικότητας: Υπεύθυνος για τον 3ο πυλώνα λειτουργίας του ΚΕΠ: Έρευνα, Δικτύωση και Διασύνδεση (Research, Networking and Liaison).

Ειδικός Επιστήμονας/Ερευνητής:

- Ανάλυση και συγγραφή αναφορών σημαντικών ερευνητικών έργων (GEM, ESM)
- Διενέργεια ερευνών εντός Πανεπιστημίου (surveys).
- Ετοιμασία προτάσεων για συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα, εσωτερικά ή και σε συνεργασία με τρίτους.
- Υλοποίηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
- Διδασκαλία και Έρευνα

Entrepreneur in Residence (μερικής απασχόλησης):

Επιχειρηματίες (entrepreneurs) οι οποίοι θα φιλοξενοούνται στο ΚΕΠ με σκοπό να βοηθούν μέσω της εμπειρίας και των διασυνδέσεων τους στην:

- Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και πνευματικών δικαιωμάτων
- σύσταση και χρηματοδότηση νεοφυών επιχειρήσεων
- παροχή εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων
- προσέλκυση χρηματοδότησης για σύσταση νεοφυούς επιχείρησης
- πρόσβαση σε προηγμένες ερευνητικές υποδομές και βάσεις δεδομένων
- πρόσβαση σε ξένες αγορές και κέντρα καινοτομίας

Γραμματειακή Υποστήριξη: όλου του οργανογράμματος.

Τεχνική Υποστήριξη:

- Αναβάθμιση και ενημέρωση ιστοσελίδας ΚΕΠ
- Δημιουργία προωθητικού υλικού
- Ενημέρωση μέσω κοινωνικής δικτύωσης
- Επίβλεψη και λειτουργία makerspace

Σημειώσεις Οργανογράμματος:

- Η τεχνική υποστήριξη περιλαμβάνει μεταπτυχιακό φοιτητή μερικής απασχόλησης για τη διαχείριση του makerspace
- Οι θέσεις του Entrepreneur in Residence και του Ειδικού Επιστήμονα θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από Ιδιωτικές Δωρεές με την ανάλογη αναγνώριση στα

πρότυπα χρηματοδότησης «Έδρας». Ήδη, ο Ειδικός Επιστήμονας χρηματοδοτείται για 6 μήνες+ από τα έσοδα του Global Entrepreneurship Monitor.

- Αρχικά απαιτείται η έγκριση του οργανογράμματος σε συνδυασμό με την έγκριση του Μοντέλου Λειτουργίας του ΚΕΠ. Η πλήρωση των θέσεων μπορεί να γίνεται σταδιακά σε σχέση με την πρόοδο των δράσεων και των δυνατοτήτων του Πανεπιστημίου. Άμεσες, θεωρούνται οι ανάγκες σε 2ο Λειτουργό, Γραμματειακή Υποστήριξη και Τεχνική Υποστήριξη (makerspace).

Στέγαση Κέντρου Επιχειρηματικότητας

Η λειτουργία του ΚΕΠ προϋποθέτει την άμεση διασφάλιση χώρων που θα στεγάσουν τις δραστηριότητες που περιγράφονται πιο πάνω και ιδιαίτερα σε σχέση με το «Innovation Hub» (δράσεις Στήριξης και Καθοδήγησης Καινοτομίας). Παρά τα σχετικά αιτήματα που έχουν υποβληθεί προς και καταρχάς εγκριθεί από το Πρυτανικό Συμβούλιο, η ολοκλήρωση του θέματος εκκρεμεί εδώ και σχεδόν έξι μήνες. Ο προταθείς σχεδιασμός συμπεριλαμβάνει:

1. Τη στέγαση του Makerspace και του σχετικού εξοπλισμού – η οποία επείγει. Έχουμε ζητήσει την παραχώρηση του χώρου 101 στο Κτίριο ΚΟΔ01, στο Κέντρο Κοινωνικών Δραστηριοτήτων, ο οποίος εφάπτεται των υφιστάμενων χώρων μας και συνενώνει το ΚΕΠ με το ερευνητικό κέντρο ΚΟΙΟΣ. Ο χώρος αυτός είναι χαρακτηρισμένος ως Αναγνωστήριο και παραμένει ουσιαστικά αχρησιμοποίητος.
2. Τη διαρρύθμιση του χώρου πλησίον της πρώην καφετέριας του ΚΟΔ03 σε χώρο συνεργασίας και προσωρινής φιλοξενίας ομάδων ανάπτυξης επιχειρηματικών ιδεών από φοιτητές-ερευνητές.

Οι δύο αυτοί χώροι, μπορούν να φιλοξενήσουν ομάδες φοιτητών/αποφοίτων με καινοτόμες ιδέες, να συμβάλουν στη δημιουργία συνεργειών, βοηθώντας στην καλλιέργεια της πολυπόθητης κουλτούρας καινοτομίας και επιχειρηματικότητας και είναι απαραίτητοι για την υλοποίηση της αποστολής του ΚΕΠ και την εκπλήρωση στρατηγικών στόχων του Πανεπιστημίου.

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Πλάνου ΚΕΠ

Παράρτημα 1.

Address: Social Facilities Building 03, 1 University Avenue,
2109, Aglantzia, Nicosia Cyprus.

P.O. Box: 20537, 1678, Nicosia, Cyprus

Tel: +357 22895110

www c4e.org.cy

f [ucyc4e](https://www.facebook.com/ucyc4e)

t [@ucy_c4e](https://twitter.com/ucy_c4e)

y Centre for Entrepreneurship, University of Cyprus

in Centre for Entrepreneurship, University of Cyprus

